

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 28/2023
25.12.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славољуб Гајић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Стари град“, Београд, чији је пуномоћник Весна Милановић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости анекса уговора о раду, одлучујући поново о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1250/19 од 15.05.2019. године, поводом одлуке Установг суда Уж 6716/2019 од 06.04.2023. године, у седници одржаној 25.12.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1250/19 од 15.05.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3126/17 од 28.01.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништав Анекс V уговора о раду бр. ... од 26.07.2013. године, који је тужилац закључио са туженим. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка од 153.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.01.2019. године, као дана доношења одлуке, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1250/19 од 15.05.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, па је утврђено да је ништав члан 2. Анекса V уговора о раду бр. ... од 26.07.2013. године, који је закључен између тужиоца и туженог, док је у преосталом делу одбијен тужбени захтев тужиоца за утврђење да је у целости ништав Анекс V уговора о раду бр. ... од 26.07.2013. године. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка по жалби од 16.500,00 динара, док је преко наведеног износа одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Тужени је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на постојање других битних повреда одредаба парничог поступка које могу бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП. Такође, по оцени ревизијског суда, другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све битне жалбене наводе и о њима дао правилне и јасне разлоге које прихвата и овај суд.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време на радном месту ... у Сектору за стоматолошку заштиту на основу уговора о раду број ... од 04.06.2002. године. Тужени је 26.07.2013. године тужиоцу доставио понуду за закључење анекса уговора о раду којим је обавештен о разлозима измене тачке 14 уговора о раду од 04.06.2002. године, а као разлог за измену уговорених услова рада наведено је да се измена врши у циљу спровођења одлуке Уставног суда Републике Србије Уо 278/11 од 22.07.2013. године, којом је утврђено да је Правилник о зарадама и другим примањима на основу прихода оствареног пружањем услуга на тржишту из области стоматолошке здравствене заштите туженог број 712 од 13.02.2009. године у сагласности са Уставом; тужиоцу је остављен рок од 8 дана за изјашњење на понуду, а упозорен је на последице одбијања да закључи анекс уговора о раду. Оспореним Анексом V уговора о раду од 26.07.2013. године, чланом 1. измењен је уговор о раду од 04.06.2002. године у тачки 14, тако да се зарада запосленог обрачунава у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама Владе РС, множењем коефицијената који за радно место ... износи 13.57 са ценом рада, плус увећање за минули рад од 0,4% од основице, док је у члану 2. наведеног анекса уговора предвиђено да ће се средства за зараде исплаћивати из сопствених средстава здравствене установе остварених по основу пружања стоматолошке здравствене заштите која није обухваћена као право из обавезног здравственог осигурања, односно из средстава које здравствена установа оствари пружањем услуга стоматолошке здравствене заштите на тржишту. По члану 3. Анекса 5, остале одредбе уговора о раду су остале непромењене.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд усвојио тужбени захтев и утврдио да је оспорени анекс ништав у целости, налазећи да плата запослених не може бити услвољена средствима која здравствена установа остварује пружањем услуга стоматолошке здравствене заштите на тржишту, јер се плате као накнаде за рад запосленима не могу утврђивати правилницима здравствених установа и то само за

појединe категорије здравствених радника као што су запослени у стоматолошкој здравственој заштити, а сходно одлуци Уставног суда Републике Србије Уо 278/11. Оценио је и да понуда за закључење побијаног анекса није законита јер није сачињена у складу са правилима из члана 172. Закона о раду, с обзиром да не садржи конкретне разлоге за понуду, већ опште формулације позивањем на потребу спровођења одлуке Уставног суда.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда у делу да исплата плате запосленом у стоматолошкој здравственој заштити не може бити условљена обезбеђивањем сопствених средстава здравствене установе остварених по основу пружања стоматолошке здравствене заштите која нису обухваћена као право из обавезног здравственог осигурања, јер право на плату утврђену у складу са Законом о платама и Уредбом донетом у спровођењу тог закона имају сви здравствени радници запослени у здравственим установама, због чега је закључио да је основан тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је ништава одредба члана 2. предметног анекса. По оцени другостепеног суда одредба члана 1. побијаног анекса о раду није супротна императивним нормама, закључивши да је првостепени суд извео погрешан закључак када је оценио да је у целости ништав оспорени анекс V уговора о раду. Ово из разлога што је закон прописао начин обрачуна плате запослених, а основицу за обрачун и коефицијенте утврђује Влада Републике Србије. Коефицијенти су одређени Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата у јавним службама. За радно место ... одређен је коефицијент 13,57 који је наведен у члану 1. Анекса V уговора о раду закљученог са тужиоцем. Стога уговарање да се плата обрачунава множењем наведеног коефицијента са ценом рада и да се увећава за минули рад 0,4% од основице није у супротности са императивним нормама, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев да се утврди да је наведени анекс ништав у целости. Додатна аргументација другостепеног суда је да околност да понуда за закључење предметног анекса о раду не садржи све елементе из члана 172. Закона о раду не чини га ништавим, те да би она евентуално могла бити од значаја за оцену законитости оспореног анекса да је захтев за његов поништај поднет у року из члана 195. Закона о раду.

По оцени Врховног суда одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, број 34/01....55/13), уређен је начин утврђивања плата, додатака, накнаде и осталих примања, између осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, као и за запослене у јавним службама који се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање, а плата се одређује множењем основице са коефицијентом, са могућношћу додатака на плату. Одредбом члана 8. став 1. истог закона прописано је да је Влада овлашћена да својим актом утврђује коефицијенте за обрачун и исплату плата, на основу ког овлашћења је и донета Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, а тачком 13. ове Уредбе утврђени су коефицијенти за запослене у здравственим установама, укључујући и специјалистичке послове радних места у стоматолошкој заштити.

Ревизијом тужиоца се истиче да је другостепени суд погрешно применио материјално право јер је по ставу ревидента Анекс 5. ништав јер не садржи новчани

износ уговорене плате на дан закључења, што је обавезна садржина уговора о раду по одредби члана 33. став 1. тачка 10. Закона о раду и члана 3. став 2. тачка 10. Посебног колективног уговора за здравствене установе у јавном сектору. Ревидент сматра погрешним навод другостепеног суда да је коришћење термина „зарада“ уместо термина „плата“ у побијаном Анексу 5 само погрешно означавање обзиром на суштинске разлике између плате и зараде. Указује и да је другостепени суд у више одлука потврдио став првостепеног суда о ништавости Анекса уговора о раду са истом садржином закључених између других запослених и туженог.

Оцењујући изложене ревизијске наводе, Врховни суд налази да ревизија није основана. Правилно је становиште другостепеног суда да је чланом 1. Анекса 5. утврђено право тужиоца на плату у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама и Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата у јавним службама. Зато је основано одбијен тужбени захтев тужиоца за ништавост ове одредбе а самим тим и Анекса 5. уговора о раду у целости. За другачије пресуђење нису релевантне пресуде на које се тужилац позива јер су дати разлози у овом спору засновани на аргументованом становишту другостепеног суда да је ништава само одредба члана 2. Анекса 5. уговора о раду, што у смислу члана 105. ЗОО не води ништавости Анекса 5. уговора о у целини.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић